

BÁO CÁO

**Tổng kết 20 năm thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TW ngày 18/3/2002,
Hội nghị lần thứ 5, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX về
tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể**

Phúc đáp Công văn số 7732/BKHĐT-HTX ngày 09/11/2021 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về việc đôn đốc gửi báo cáo kết quả tổng kết 20 năm thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TW và tổng kết 10 năm thi hành Luật Hợp tác xã năm 2012 (lần 2), Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh báo cáo kết quả triển khai, cụ thể như sau:

I. CÔNG TÁC TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT SỐ 13-NQ/TW NGÀY 18/3/2002, THAM GIA PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC, XÂY DỰNG MÔ HÌNH HỢP TÁC XÃ KIỂU MỚI

1. Công tác chỉ đạo

1.1. Cấp Trung ương

*** Tổ chức hội nghị để thống nhất nhận thức về các quan điểm phát triển kinh tế tập thể**

Sau khi Nghị quyết 13 ra đời, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức các hội nghị triển khai thực hiện nghị quyết đến các tỉnh, thành đoàn trong toàn quốc, qua đó tạo sự thống nhất về tư tưởng, vai trò, vị trí của Kinh tế tập thể (KTTT), Hợp tác xã (HTX) đối với việc phát triển kinh tế của Thanh niên. Năm 2003, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã tổ chức *Hội nghị chuyên đề “Xây dựng và phát triển mô hình kinh tế hợp tác và hợp tác xã thanh niên”* cụm các Tỉnh, Thành đoàn khu vực đồng bằng sông Cửu Long, từ đó xác định mô hình KTTT, HTX là mô hình phù hợp với kinh tế nông nghiệp khu vực đồng bằng sông Cửu Long và các tỉnh thanh phía nam, xác định xây dựng các mô hình kinh tế mẫu trong thanh niên ở khu vực này để dần nhân rộng phương thức này trên toàn quốc.

*** Ban hành các nghị quyết, các kết luận, văn bản hướng dẫn để triển khai thực hiện nghị quyết 13**

Nhằm triển khai hiệu quả nghị quyết, Trong giai đoạn từ năm 2002 đến năm 2012, Trung ương Đoàn đã ban hành **01 nghị quyết** chuyên đề của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, **02 kết luận** của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn và ban hành Hướng dẫn đến các cấp bộ Đoàn về việc phát huy vai trò của đoàn viên thanh niên trong phát triển KTTT, xây dựng HTX, cụ thể như sau:

- Ngày 20/4/2004, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 04/NQ/TUĐTN về việc tăng cường vai trò của Đoàn thanh niên trong việc vận động, hỗ trợ và tổ chức thanh niên tham gia phát triển kinh tế. Trong đó nêu các giải pháp đồng bộ từ cấp trung ương đến cơ sở để phát huy vai trò của đoàn viên thanh niên trong vận động, tuyên truyền, hướng dẫn và xây dựng mô hình điểm trong phát triển kinh tế tập thể.

- Ngày 15/7/2005, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn khóa VIII, nhiệm kỳ 2002 - 2007 ban hành Kết luận chuyên đề số 152/KL-BTVTWĐ về “*Một số nội dung, giải pháp xây dựng và phát triển các mô hình tổ hợp tác và hợp tác xã thanh niên*”.

- Ngày 19/10/2005, Ban chấp hành Trung ương Đoàn ban hành hướng dẫn 68/HD/TWĐTN về việc tổ chức triển khai phong trào “Thanh niên nông thôn thi đua thực hiện bốn nội dung mới nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh. Trong đó hướng dẫn triển khai các nội dung phát huy vai trò của Thanh niên trong việc tuyên truyền, vận động quần chúng tham gia kinh tế tập thể và xây dựng các mô hình kinh tế tập thể của Thanh niên.

- Ngày 15/9/2008, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn khóa IX đã ban hành Kết luận số 127/KL/TWĐTN về một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của Đoàn trên địa bàn nông thôn giai đoạn 2008 – 2012 để đẩy mạnh các hoạt động trên địa bàn nông thôn, trong đó nêu rõ việc hỗ trợ đoàn viên thanh niên xây dựng các HTX thanh niên, các tổ hợp tác thanh niên làm kinh tế.

*** Triển khai các phong trào, Cuộc vận động để phát huy vai trò của Thanh niên trong thực hiện nghị quyết 13.**

Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đã phát động **02 phong trào lớn** trong toàn quốc, đó là phát động phong trào *Thanh niên nông thôn thi đua thực hiện 4 nội dung mới nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh* (Ngành nghề mới, Mô hình mới, Kỹ thuật mới, Thị trường mới) vào năm 2004, trong đó đặc biệt chú trọng đến việc xây dựng các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên trong xây dựng các mô hình mới.

Năm 2011, Ban Bí thư Trung ương Đoàn phát động Cuộc vận động *Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới* chỉ đạo các cấp bộ Đoàn chủ động tham gia thực hiện các tiêu chí xây dựng nông thôn mới, đặc biệt là tiếp tục đẩy mạnh xây dựng các mô hình liên kết phát triển kinh tế trong thanh niên như trang trại trẻ, tổ hợp tác, hợp tác xã, thành lập nhóm sở thích để thúc đẩy kinh tế tập thể ở khu vực nông thôn... Đặc biệt, Trung ương Đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn triển khai thực hiện Đề án “*Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2013 - 2020*” (Đề án đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 324-QĐ/TTg ngày 18/02/2013).

Ngày 16/9/2013, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã ban hành Kế hoạch số 105KH/TWĐTN về triển khai phong trào “*Thanh niên nông thôn thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi*” với phương châm: tư duy mới, công nghệ mới, sản phẩm mới, nếp sống mới; chú trọng đánh giá, đúc kết kinh nghiệm và nhân rộng các mô hình: Làng Thanh niên lập nghiệp, khu kinh tế thanh niên, hợp tác xã thanh

niên, tổng đội thanh niên xung phong phát triển kinh tế, trang trại trẻ, tổ hợp tác thanh niên và tổ tiết kiệm vay vốn...

Triển khai Luật HTX năm 2012, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã tiếp tục rà soát thực trạng tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên để đánh giá và đưa ra phương hướng triển khai thực hiện nghị quyết 13 và Luật HTX 2012 hiệu quả. Bên cạnh đó, ban hành Công văn số 7185-CV/TWĐTN-TNNT ngày 29/4/2015 về rà soát các mô hình tổ hợp tác, hợp tác thanh niên; tham mưu để Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia xây dựng nông thôn mới” (*Quyết định số 324/QĐ-TTg ngày 18/02/2013*), trong đó đã xác định chỉ tiêu đến năm 2020, xây dựng và duy trì hoạt động hiệu quả 5.000 tổ hợp tác và hợp tác xã thanh niên, 5.000 tổ tiết kiệm và vay vốn tại các xã; Phát động Cuộc vận động “*Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới*”.

Ngoài ra, Ban Bí thư Trung ương Đoàn còn tổ chức nhiều Hội nghị, Hội thảo tuyên truyền, phổ biến Luật HTX; chia sẻ kinh nghiệm quản lý và hỗ trợ phát triển HTX trong Thanh niên; phối hợp với các báo, đài xây dựng chương trình truyền thông; ban hành các văn bản hướng dẫn tuyên truyền về KTTT, HTX trong thanh niên, cụ thể:

- Ban hành các Công văn số 6572-CV/TWĐTN-TNNT ngày 07/01/2016 và công văn số 7663-CV/TWĐTN-TNNT ngày 13/7/2016 về triển khai Cuộc thi tìm hiểu các loại mô hình hợp tác xã kiểu mới do Trung ương Đoàn phối hợp Liên minh Hợp tác xã Việt Nam tổ chức.

- Chỉ đạo các tỉnh, thành đoàn triển khai thực hiện Chỉ thị số 19 của Thủ tướng Chính phủ. Xây dựng Báo cáo kết quả 01 năm triển khai thực hiện Chỉ thị số 19/CT-TTg ngày 24 tháng 7 năm 2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh triển khai thi hành Luật Hợp tác xã.

- Ban hành Hướng dẫn số 79-HD/TWĐTN-TNNT ngày 23/5/2016 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc “*Đoàn Thanh niên xây dựng mô hình hợp tác xã*” gửi các cơ sở đoàn; đồng thời đưa lên website của Trung ương Đoàn và các tỉnh, thành để triển khai thực hiện.

- Ban hành Kết luận số 03-KL/TWĐTN-TNNT ngày 30/10/2018 Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa XI về tăng cường hỗ trợ thanh niên làm kinh tế giai đoạn 2018 - 2022 trong đó nêu rõ: “*Phấn đấu mỗi tỉnh có ít nhất 01 hợp tác xã thanh niên tham gia chương trình OCOP*”.

*** Chủ động xây dựng cơ chế phối hợp với các ngành chức năng để tạo điều kiện thuận lợi phát huy vai trò của Đoàn viên thanh niên trong thực hiện Nghị quyết:**

- Ban Bí thư Trung ương Đoàn ký chương trình phối hợp với Bộ Kế hoạch & Đầu tư về “*Phát huy vai trò của thanh niên trong việc tham gia xây dựng và phát triển kinh tế tập thể 2013 - 2017*” . Nội dung chính của chương trình bao gồm tuyên truyền nhân rộng các mô hình kinh tế tập thể hiệu quả của thanh niên ở các địa phương; tổ chức các diễn đàn trao đổi kinh nghiệm phát

triển mô hình HTX và THT; phối hợp chỉ đạo xây dựng mô hình HTX, liên hiệp HTX, THT thanh niên...

- Ký chương trình phối hợp với Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn về *“Phát huy vai trò xung kích, tình nguyện của thanh niên tham gia phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010 - 2015”*.

- Ban hành Nghị quyết liên tịch số 3196/NQLT/BNN-TWĐTN ngày 1/10/2010 giữa Bộ Nông nghiệp và PTNT với Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong phát huy thanh niên tham gia phát triển kinh tế; với Tổng cục Thủy sản về *“Phát huy vai trò của thanh niên trong phát triển kinh tế thủy sản giai đoạn 2014 - 2017”*.

- Phối hợp với Bộ Lao động Thương binh và Xã hội, Tổng cục dạy nghề tổ chức mở các lớp đào tạo nghề cho đối tượng thanh niên nông thôn làm nghề nông (bao gồm nông, lâm, ngư nghiệp); tổ chức các hoạt động truyền nghề, dạy nghề tại chỗ, khôi phục và phát triển các làng nghề truyền thống... gắn việc dạy nghề với việc chuyển giao tiến bộ kỹ thuật, tạo việc làm tại chỗ cho thanh niên nông thôn. Đáng chú ý là việc hướng nghiệp, tư vấn nghề cho thanh niên nông thôn đã góp phần làm chuyển biến nhận thức của thanh niên nông thôn, góp phần động viên thanh niên nông thôn yên tâm lập thân lập nghiệp trên mảnh đất quê hương mình.

- Ban Bí thư Trung ương Đoàn ký chương trình phối hợp với Liên minh HTX Việt Nam đồng thời chỉ đạo các cấp bộ Đoàn đã triển khai ký Chương trình phối hợp với Liên minh HTX các tỉnh nhằm tạo sự phối hợp trong đào tạo và hỗ trợ phát triển các mô hình THT, HTX do thanh niên làm chủ.

- Hàng năm, Trung ương Đoàn thường xuyên tổ chức đánh giá, tổng kết việc xây dựng các mô hình liên kết phát triển kinh tế trong thanh niên (*Nội dung xây dựng tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên được đưa vào Bộ tiêu chí đánh giá thi đua công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cấp tỉnh*); một số mô hình đã được đầu tư nhân rộng, góp phần tích cực trong phát triển kinh tế - xã hội phù hợp với khả năng của tổ chức thanh niên tại địa phương; tổ chức nhiều hoạt động tuyên dương, vinh danh các điển hình thanh niên nông thôn vượt khó vươn lên làm giàu...

2. Tỉnh, thành đoàn

- 63/63 tỉnh, thành đoàn căn cứ vào các Nghị quyết, Kết luận, Kế hoạch hướng dẫn của Trung ương Đoàn và điều kiện cụ thể của địa phương mình đã xây dựng các kế hoạch, chương trình hành động thực hiện. Nhiều tỉnh, thành đoàn đã ban hành chương trình hành động kèm theo kế hoạch hướng dẫn thực hiện các nội dung phối hợp, đã chủ động tham mưu cho Ban thường vụ các tỉnh, thành ủy, UBND tỉnh, thành phố ban hành các văn bản chỉ đạo các ngành chức năng phối hợp và tạo điều kiện để Đoàn thanh niên tham gia các chương trình, dự án phát triển kinh tế, các loại hình kinh tế tập thể ở từng địa bàn cụ thể.

- Bên cạnh đó, các tỉnh, thành đoàn đã chủ động phối hợp với Sở Kế hoạch & Đầu tư, Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn, Liên minh HTX của

tinh, các doanh nghiệp trong và ngoài địa bàn để huy động lực lượng và nguồn lực hỗ trợ cho hoạt động xây dựng các mô hình kinh tế tập thể thanh niên, trong đó chú trọng xây dựng, duy trì, nhân rộng các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, gắn liền với các điều kiện thực tế địa phương.

- 100% các Tỉnh, Thành đoàn đã tiến hành ký Chương trình phối hợp liên tịch với Liên minh Hợp tác xã, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn trong đó nêu rõ các cơ chế, điều kiện để phát huy vai trò của thanh niên trong tham gia phát triển kinh tế tập thể.

- Các tỉnh thành Đoàn đã tổ chức khảo sát thực trạng hoạt động của tổ hợp tác và hợp tác xã thanh niên, trên cơ sở đó nhiều tỉnh, thành đoàn đã xác định chỉ tiêu cụ thể hàng năm, đồng thời đề xuất với các sở, ngành liên quan hỗ trợ vốn, khoa học kỹ thuật cho các mô hình sản xuất, kinh doanh đạt hiệu quả.

- Định kỳ hàng năm, các tỉnh, thành đoàn tiến hành đánh giá và báo cáo kết quả xây dựng các mô hình kinh tế tập thể, kết quả hỗ trợ thành lập các hợp tác xã thanh niên về Trung ương Đoàn và Cấp ủy, chính quyền cùng cấp.

II. KẾT QUẢ TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Công tác tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức về kinh tế tập thể, nòng cốt là tổ hợp tác và hợp tác xã cho cán bộ đoàn, đoàn viên thanh niên

- Việc phổ biến các văn bản chỉ đạo cụ thể hóa về kinh tế tập thể của Đảng và Nhà nước luôn được các cấp bộ Đoàn chú trọng, tập trung vào các đợt hoạt động cao điểm của Đoàn hoặc lồng ghép trong các chương trình tập huấn công tác Đoàn, Hội và tập huấn chuyên đề. Nội dung tuyên truyền phong phú, đa dạng, trên nhiều phương tiện. Ban Bí thư Trung ương Đoàn tập trung chỉ đạo các báo, tạp chí, phát thanh, truyền hình và cơ quan xuất bản của Trung ương Đoàn tuyên truyền, phản ánh kịp thời về hoạt động của các cấp bộ đoàn tham gia phát triển kinh tế tập thể. Đặc biệt, *Báo Tiền phong, Thanh niên, Tuổi trẻ Thủ đô, Tạp chí Thanh niên, Tạp chí xây dựng Đoàn, Website Đoàn Thanh niên, Truyền hình Thanh niên, VOV Thanh niên* đã mở chuyên mục riêng về nông thôn mới, đăng tải những bài viết, chuyên đề về phát triển kinh tế tập thể có chất lượng cao. Một số tỉnh, thành đoàn đã phối hợp với Liên minh HTX, Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn, Sở Kế hoạch & Đầu tư tỉnh, thành phố biên tập, xây dựng tài liệu, hướng dẫn quy trình xây dựng tổ chức và hoạt động của Tổ hợp tác, HTX trong một số lĩnh vực như: dịch vụ nông nghiệp, chế biến thức ăn, thủy lợi, điện, nước, nước sạch và vệ sinh môi trường; thành lập các nhóm sở thích trong chăn nuôi, trồng trọt.

- Trong thời gian qua, các cấp bộ Đoàn đã biên tập và phát hành hàng nghìn tờ rơi, tài liệu, sách, sổ tay...; xây dựng hàng trăm tin bài, phóng sự tuyên truyền về hoạt động kinh tế tập thể của thanh niên. Trung ương Đoàn đã phối hợp xây dựng nhiều phóng sự, tin bài phản ánh các hoạt động của Đoàn thanh niên phát triển kinh tế, biên soạn và in ấn nhiều tài liệu phát cho các cơ sở Đoàn, cụ thể: thường xuyên xây dựng các phóng sự tuyên truyền về các mô hình hợp tác xã, tổ hợp tác thanh niên tiêu biểu trong toàn quốc, phát trên các

kênh VTV của Đài Truyền hình Việt Nam; biên tập và phát hành cuốn Sổ tay “*Mô hình Câu lạc bộ, Tổ hợp tác, Hợp tác xã thanh niên tiêu biểu toàn quốc năm 2013*”, cuốn sách “*Các mô hình Câu Lạc bộ, tổ hợp tác, hợp tác xã sản xuất kinh doanh tiêu biểu toàn quốc*”, Sổ tay “*Hướng dẫn tham gia xây dựng nông thôn mới*”. Ngoài ra, để tiếp tục cổ vũ, động viên thanh niên nông thôn tham gia phát triển kinh tế - xã hội, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã phối hợp với VTV6 Đài Truyền hình Việt Nam và Tổng Công ty Cổ phần Bia, rượu, nước giải khát Sài Gòn xây dựng và phát sóng 52 số Chương trình “*Sinh ra từ làng*”/năm. Chương trình giới thiệu các gương thanh niên nông thôn tiêu biểu trong phát triển kinh tế tập thể qua đó truyền cảm hứng cho đoàn viên thanh niên hăng hái tham gia xây dựng kinh tế tập thể.

Các tỉnh, thành đoàn phối hợp với các cơ quan báo chí, đài truyền hình; thông qua website của tỉnh đoàn, tờ tin thanh niên... tuyên truyền, giới thiệu về chủ trương phát triển kinh tế tập thể, các hình thức liên kết, hợp tác trong phát triển kinh tế; các mô hình phát triển kinh tế, hợp tác xã điển hình tiên tiến của thanh niên; tuyên truyền các hoạt động của các cấp bộ Đoàn trong thực hiện Cuộc vận động “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”. Tổ chức các hội nghị, tọa đàm, diễn đàn trao đổi về mô hình hay, cách làm hiệu quả trong phát triển tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên; đưa các chỉ tiêu phát triển kinh tế tập thể vào tiêu chí đánh giá thi đua của Đoàn cấp huyện. Tổ chức biểu dương, khen thưởng, tôn vinh các gương thanh niên làm kinh tế giỏi; các mô hình hợp tác xã, tổ hợp tác tiêu biểu trong sản xuất, kinh doanh.

2. Công tác bồi dưỡng, tập huấn nâng cao kiến thức

- Các cấp bộ Đoàn thường xuyên tổ chức các diễn đàn, hội nghị về phát triển kinh tế tập thể, theo từng đối tượng cụ thể, nhằm nâng cao năng lực cho các thành viên tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên cũng như đoàn viên, thanh niên về phát triển kinh tế như: tổ chức các diễn đàn “*Thanh niên tham gia phát triển kinh tế tập thể*” dành cho đối tượng thanh niên làm kinh tế giỏi, các thành viên hợp tác xã, tổ hợp tác thanh niên; tổ chức các hội nghị tập huấn tuyên truyền về chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển kinh tế tập thể, quy trình thành lập và vận hành hợp tác xã, lựa chọn ngành nghề, quảng bá sản phẩm... cho đoàn viên, thanh niên. Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn đã chủ động lồng ghép hoạt động của các loại hình CLB, như: CLB khoa học kỹ thuật trẻ, CLB khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư... với hoạt động của tổ trưởng tổ hợp tác, chủ nhiệm HTX của thanh niên nhằm trao đổi kinh nghiệm, hỗ trợ nhau trong sản xuất, kinh doanh, tư vấn nghiệp vụ và định hướng phát triển cho các tổ hợp tác và HTX thanh niên.

- Tính đến năm 2020, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã chỉ đạo và phối hợp với các cấp bộ đoàn tổ chức **15** hội nghị cấp khu vực trên toàn quốc và hơn 40 lớp tập huấn tại các các tỉnh, thành đoàn cho **hơn 20.000** đoàn viên thanh niên là các thành viên tổ hợp tác, Hợp tác xã thanh niên. **Tiêu biểu:** Các hội nghị đánh giá mô hình tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên các khu vực Đồng bằng sông Cửu Long. Đồng bằng sông Hồng và Trung du Bắc Bộ, Bắc Trung

Bộ và Duyên Hải Nam Trung Bộ; Tây Nguyên; Hội nghị Giải pháp phát triển sản xuất theo chuỗi giá trị, gắn sản xuất với tiêu thụ sản phẩm cho thành viên các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên khu vực Bắc Trung bộ và Duyên hải Nam Trung Bộ tại Quảng Bình. Việc tổ chức các hội nghị đánh giá các mô hình kinh tế tổ hợp tác, hợp tác xã để xác định hướng đi trong thời gian tới. Bên cạnh đó, tổ chức các diễn đàn thanh niên để các đại biểu trao đổi các vấn đề quan tâm, kịp thời giải quyết được những khó khăn, vướng mắc trong quá trình xây dựng tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên trong giai đoạn hiện nay.

- Các tỉnh, thành đoàn đã phối hợp với các sở, ngành chức năng tổ chức **3150** hội nghị, tập huấn chuyên đề cho **557.500** lượt đoàn viên thanh niên và gắn với các nội dung hội nghị của Đoàn, Hội quán triệt chủ trương của Đảng, Nhà nước về phát triển kinh tế tập thể, Luật Hợp tác xã và quy trình thành lập tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên.

3. Công tác xây dựng mô hình

Trong năm 2013 - 2014, Trung ương Đoàn tiếp tục chú trọng triển khai xây dựng, duy trì và nhân rộng các mô hình liên kết phát triển kinh tế như: tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, câu lạc bộ phát triển kinh tế trong các cấp bộ Đoàn. Ở cấp Trung ương, đã hỗ trợ xây dựng 28 mô hình điểm về tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên tại các tỉnh, thành đoàn. Ở cấp cơ sở, các tỉnh, thành đoàn tiếp tục triển khai các Nghị quyết, Chương trình phối hợp với ngành Nông nghiệp, Liên minh Hợp tác xã các tỉnh, thành và các Trung tâm khuyến nông - khuyến lâm - khuyến ngư cấp tỉnh để triển khai hoạt động đến tận các huyện, xã.

Tính đến tháng 6/2014, các cấp bộ Đoàn đã hỗ trợ thành lập và duy trì hoạt động của 2758 hợp tác xã, tổ hợp tác thanh niên, với giá trị làm lợi 140.796 triệu đồng; Từ năm 2012 đến năm 2014 đã thành lập mới **356** hợp tác xã thanh niên theo Luật HTX 2012 tạo việc làm thường xuyên cho 1.598 đoàn viên, thanh niên với thu nhập bình quân từ 2,5 - 5 triệu đồng/người/tháng. Doanh thu bình quân của hợp tác xã thanh niên đạt trên 1,2 tỷ đồng/năm, lợi nhuận bình quân và tỷ suất lợi nhuận (lợi nhuận/vốn) của hợp tác xã thanh niên đạt 670 triệu đồng. Các mô hình phát triển kinh tế tập thể chủ yếu tập trung trong lĩnh vực nông nghiệp như: Tổ hợp tác trồng lúa cao sản, Tổ hợp tác nuôi trồng thủy sản, Tổ hợp tác cung ứng dịch vụ đầu vào và đầu ra nông nghiệp, Tổ hợp tác chăn nuôi, Hợp tác xã chăn nuôi, Hợp tác xã chế biến lâm sản, Hợp tác xã vệ sinh môi trường, Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp...

Các tỉnh, thành Đoàn luôn quan tâm đến việc hướng dẫn, hỗ trợ thành lập mô hình kinh tế tập thể. Hằng năm, tiến hành rà soát nhu cầu và khả năng thành lập hợp tác xã ở các địa phương, từ đó có giải pháp hỗ trợ về vốn, kiến thức, kỹ thuật và thị trường cho sản phẩm.

- Các cấp bộ Đoàn chú trọng tìm kiếm nguồn vốn, nguồn tín dụng hỗ trợ các mô hình kinh tế của Thanh niên, chủ yếu là các HTX và Tổ hợp tác Thanh niên làm kinh tế. Phối hợp với Ngân hàng Chính sách xã hội, Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Quỹ quốc gia hỗ trợ việc làm, hướng dẫn thanh niên vay vốn phát triển sản xuất, kinh doanh có hiệu quả.

Thanh niên nông thôn ngày càng chủ động hơn trong việc phát triển sản xuất, tạo việc làm tại chỗ và tăng thu nhập. Nhu cầu về vay vốn của thanh niên ngày càng lớn; các nguồn vốn vay dành cho thanh niên nông thôn phát triển kinh tế ngày càng tăng; hiệu quả sử dụng vốn vay ngày càng cao. Đến nay, thông qua chương trình phối hợp ủy thác giữa tổ chức Đoàn và Ngân hàng Chính sách xã hội, đã tạo chuyên biến vượt bậc về vay vốn trong thanh niên: từ dư nợ khoảng gần 2000 tỷ đồng cuối năm 2007; tới nay, nguồn vốn dư nợ trong thanh niên đã lên tới trên 8000 tỷ đồng, tăng gấp 4 lần. Cùng với việc tiếp tục quản lý và sử dụng có hiệu quả 69 tỷ đồng từ nguồn vốn Quỹ Quốc gia về việc làm ở cấp trung ương, hơn 4000 tỷ đồng vốn các địa phương, đã hỗ trợ cho hàng ngàn dự án phát triển kinh tế, tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho hàng ngàn thanh niên... Riêng đối với nguồn Quỹ Quốc gia Trung ương Đoàn đã hỗ trợ THT, HTX vay vốn mở rộng sản xuất, kinh doanh tạo việc làm cho người lao động từ nguồn vốn Quỹ Quốc gia về việc làm (QGVVL) tại thời điểm năm 2021, đang quản lý với 376 dự án, số tiền 52.626.000.000đ, giải quyết việc làm cho 1.207 lao động.

Nguồn vốn Quỹ Quốc gia về việc làm đã góp phần quan trọng giúp các HTX, THT tháo gỡ một phần khó khăn về vốn đầu tư, mở rộng phát triển sản xuất, kinh doanh, tăng doanh thu, lợi nhuận và đóng góp cho ngân sách nhà nước, tạo việc làm, tăng thu nhập cho thành viên và người lao động. Đồng thời thúc đẩy thành lập mới và phát triển THT, HTX, liên hiệp HTX.

4. Công tác xúc tiến thương mại, mở rộng thị trường

Hàng năm, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thường xuyên tổ chức các hoạt động giới thiệu sản phẩm nông nghiệp của thanh niên nông thôn thông qua triển lãm nhằm quảng bá hình ảnh của thanh niên nông thôn tham gia phát triển kinh tế, góp phần xây dựng nông thôn mới, liên kết quản bá, giới thiệu sản phẩm nông sản trên các kênh thương mại điện tử như VNshop, Sendo... Đồng thời, kết nối doanh nghiệp với các mô hình kinh tế của thanh niên, góp phần tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp cho các mô hình sản xuất của thanh niên nông thôn. Bên cạnh đó, tổ chức các hội nghị nâng cao năng lực xúc tiến thương mại cho tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên. Tổ chức Triển lãm, giới thiệu 60 gian hàng các sản phẩm thanh niên nông thôn. **Tiêu biểu:** Lễ trao Giải thưởng Lương Định Của hàng năm xét tặng cho các gương thanh niên nông thôn toàn quốc; Liên hoan thanh niên nông thôn làm kinh tế giỏi; Hội nghị nâng cao năng lực xúc tiến thương mại cho tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên khu vực Đồng bằng Sông Cửu Long; các mô hình và những kết quả thành công trong quá trình hỗ trợ, trong quá trình thực hiện việc tiếp cận thị trường. Gần nhất, năm 2020, tổ chức các hội nghị định hướng thị trường, xây dựng nhãn hiệu sản phẩm cho các mô hình tổ hợp tác, hợp tác xã khu vực Tây Nguyên tại Lâm Đồng và khu vực Bắc Trung Bộ tại Huế. Tổ chức diễn đàn gặp gỡ, trao đổi giữa các mô hình kinh tế, các chuyên gia, các nhà doanh nghiệp; triển khai Chương trình San sẻ yêu thương, Kết nối nông sản, Vượt qua đại dịch Covid năm 2021, tính riêng năm 2021, hỗ trợ tiêu thụ hàng trăm tấn nông sản của các HTX thanh niên trên toàn quốc.

3. Tình hình phát triển KTTT, HTX trong lĩnh vực nông nghiệp

a) Về Tổ hợp tác: Trong nhiệm kỳ, các địa phương đã triển khai thành lập được 677 hợp tác xã, 2.800 tổ hợp tác thanh niên. Đến năm 2021, cả nước có 1776 THT thanh niên (giảm hơn 1000 THT so với năm 2012); nhiều THT hoạt động hiệu quả đã phát triển lên thành các HTX. Tổng số thành viên THT là 15006 người; doanh thu bình quân một THT là 143 triệu đồng/năm. Các THT đã phát huy được tinh thần tương trợ trong sản xuất, đời sống, giúp tăng thu nhập cho hộ thành viên; góp phần xóa đói, giảm nghèo.

b) Về Hợp tác xã thanh niên theo Luật HTX 2012:

- *Về số lượng HTX:* Tính đến tháng 06/2021, cả nước có 703 HTX thanh niên. Như vậy, so với thời điểm 31/12/2013, khi Luật HTX có hiệu lực thì số lượng HTX Thanh niên trong cả nước tăng hơn 347 HTX thanh niên.

- *Về chất lượng và hiệu quả hoạt động:* Các HTX Thanh niên chủ yếu hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp. Mỗi HTX nông nghiệp cung cấp từ 7-16 dịch vụ cho thành viên và hộ nông dân (cung ứng giống, vật tư phân bón, BVTV; làm đất, tưới tiêu, công nghệ sản xuất; thu hoạch; sơ chế, bảo quản). Các hoạt động dịch vụ của HTX thanh niên đã góp làm tăng thu nhập nông nghiệp trung bình của hộ thành viên là 20%, qua đó thể hiện đúng bản chất của HTX, khẳng định được vị trí, vai trò của HTX trong chuyển dịch cơ cấu ngành nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới. Tổng vốn hoạt động của các HTX nông nghiệp hiện nay khoảng 1131,83 tỷ đồng, bình quân/HTX là 1,6 tỷ đồng. Năm 2020, doanh thu bình quân/HTX đạt 2,44 tỷ đồng/năm.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Ưu điểm

Việc phát triển kinh tế tập thể, xây dựng các tổ hợp tác, hợp tác xã luôn được Đoàn các cấp quan tâm chỉ đạo và triển khai thực hiện; hướng dẫn cụ thể quy trình thành lập và hỗ trợ, tạo điều kiện về mọi mặt trong phát triển hợp tác xã, tổ hợp tác. Công tác tuyên truyền được tập trung đẩy mạnh, thông qua nhiều hình thức, lan tỏa đến đông đảo đoàn viên, thanh niên; các chủ trương của Đảng và Nhà nước đã đến được với thanh niên và các thành viên hợp tác xã, tổ hợp tác. Công tác đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn được quan tâm thực hiện. Việc hỗ trợ thành lập hợp tác xã, tổ hợp tác được quan tâm, qua đó đã có nhiều hợp tác xã, tổ hợp tác được thành lập, sản xuất, kinh doanh hiệu quả, góp phần tích cực trong phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Chính quyền địa phương các cấp quan tâm lãnh đạo, tạo điều kiện trong phát triển kinh tế tập thể. Hộ xã viên luôn ủng hộ, hợp tác với lãnh đạo tổ hợp tác, hợp tác xã trong hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Phát triển kinh tế tập thể trong thanh niên đã có nhiều chuyển biến tích cực: các mô hình liên kết hợp tác trong thanh niên xuất hiện ngày càng nhiều, đa dạng, phong phú, phù hợp với từng địa phương. Chất lượng các mô hình ngày càng cao, đem lại hiệu quả kinh tế, góp phần tạo việc làm và thu nhập tại chỗ cho hàng triệu lao động ở nông thôn. Việc duy trì, nhân rộng các mô hình này đã tạo sự liên kết tự thân, tại chỗ trên địa bàn dân cư giúp thanh niên nông thôn lập

thân, lập nghiệp trên chính mảnh đất quê hương, qua đó tiếp tục nâng cao vai trò, vị thế của tổ chức Đoàn và tăng cường thu hút tập hợp thanh niên tham gia các hoạt động Đoàn, Hội ở địa phương.

Thông qua việc hình thành các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, đã tạo được sự phối hợp của các hộ gia đình thanh niên trong quá trình sản xuất, tiêu thụ hàng hoá và dịch vụ, sản xuất ra sản phẩm đạt giá trị kinh tế cao, từng bước sản xuất theo hướng hàng hoá; phát huy được tiềm năng to lớn, vai trò xung kích và nòng cốt của thanh niên trong việc phát triển kinh tế - xã hội, xoá đói, giảm nghèo, đảm bảo an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội.

2. Khó khăn, hạn chế

- **Năng lực trong triển khai:** Đội ngũ cán bộ quản lý nhà nước về kinh tế tập thể còn thiếu, thực hiện công tác kiêm nhiệm, công tác đào tạo, bồi dưỡng cho các cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về kinh tế tập thể, hợp tác xã còn chưa đầy đủ. Nhận thức của một bộ phận cán bộ cấp ủy, chính quyền địa phương và cán bộ đoàn về kinh tế tập thể trong tình hình mới chưa đầy đủ dẫn đến thiếu quan tâm, lúng túng trong lãnh đạo, chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện mô hình. Nhận thức của đoàn viên, thanh niên về vai trò, ý nghĩa của việc liên kết phát triển kinh tế còn hạn chế; việc nắm bắt, ứng dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật tiên tiến vào sản xuất nông nghiệp của thanh niên còn ở mức nhất định. Một số nơi, người dân chưa thấy được lợi ích khi tham gia hợp tác xã, vẫn còn tâm lý hoài nghi, trông chờ vào sự hỗ trợ của nhà nước.

- **Khả năng tiếp cận nguồn hỗ trợ, chính sách ưu đãi, hỗ trợ phát triển kinh tế tập thể:**

Việc đưa các chính sách hỗ trợ phát triển HTX vào thực tiễn gặp khá nhiều khó khăn, rất ít HTX tiếp cận được các chính sách hỗ trợ của nhà nước. Một phần do yếu tố chủ quan từ năng lực tiếp cận chính sách của các HTX, đa số các HTX không đủ điều kiện để thụ hưởng các chính sách hỗ trợ của nhà nước. Với quy mô nhỏ lẻ, nguồn vốn kinh doanh thấp, tính liên kết chưa cao, trình độ quản lý điều hành của đội ngũ cán bộ HTX còn hạn chế đã dẫn đến việc khó tiếp cận các chính sách hỗ trợ của nhà nước. Mặt khác, khả năng về ngân sách tài chính của địa phương còn hạn chế nên chưa cụ thể hóa chính sách theo điều kiện đặc thù của địa phương, hầu hết vẫn áp dụng các chính sách theo quy định của Trung ương.

Các chính sách khuyến khích ưu đãi đối với HTX chưa được triển khai, áp dụng kịp thời và đầy đủ nên đã thiếu sự khích lệ, động viên, hỗ trợ thúc đẩy phát triển HTX. Quyết định 2261/QĐ-TTg ngày 15/12/2014 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chương trình hỗ trợ phát triển HTX giai đoạn 2015-2020 ra đời hỗ trợ phát triển khu vực kinh tế tập thể. Tuy nhiên, số lượng hợp tác xã thanh niên hưởng các chính sách hỗ trợ phát triển theo Quyết định còn hạn chế; mặt khác, các HTX, THT chưa tích cực huy động các nguồn lực nội tại để phát triển, chậm thích ứng với cơ chế thị trường; Cơ chế vay vốn cho hợp tác xã, tổ hợp tác thanh niên còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc vì vậy quá trình tiếp cận vốn vay ưu đãi để phát triển còn hạn chế.

Các mô hình Hợp tác xã, Tổ hợp tác trong thanh niên nói chung vẫn còn ít; nhiều tổ hợp tác, hợp tác xã hoạt động chưa hiệu quả; Bên cạnh đó, các mô hình Hợp tác xã thanh niên còn non trẻ, quy mô nhỏ lẻ, nguồn vốn hoạt động thấp, không có đất để xây dựng trụ sở, doanh thu không đảm bảo... vì vậy rất khó tiếp cận chính sách hỗ trợ đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng cho các HTX nông nghiệp khó khăn trong chọn mô hình hợp tác xã phù hợp với yêu cầu của thông tư số 15/2016/TT-BNNPTNT, ngày 10/6/2016 của Bộ Nông nghiệp và PTNT; Ngoài ra, giai đoạn 2016-2020, kinh phí để triển khai thực hiện các chính sách hỗ trợ HTX đều được bố trí từ nguồn kinh phí của Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới nên một số HTX đáp ứng đủ điều kiện, tiêu chí thụ hưởng theo quy định nhưng không thuộc địa bàn nông thôn cũng không được tiếp cận.

IV. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ TRONG NHỮNG NĂM TỚI

1. Tiếp tục tuyên truyền giới thiệu chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước liên quan đến kinh tế tập thể; giới thiệu các mô hình hay, hiệu quả trong xây dựng kinh tế tập thể.

2. Tổ chức tập huấn trang bị kiến thức về phát triển kinh tế tập thể; trao đổi kinh nghiệm của các thành viên hợp tác xã, tổ hợp tác thanh niên cho đoàn viên, thanh niên.

3. Định hướng các hợp tác xã của đoàn viên, thanh niên tham gia liên kết với các hợp tác xã khác hình thành các liên hiệp hợp tác xã, tạo sự phát triển bền vững của hợp tác xã, tăng thu nhập cho các thành viên.

4. Tiếp tục xây dựng, tham mưu các cơ chế, chính sách, nguồn lực hỗ trợ xây dựng và phát triển hợp tác xã thanh niên. Xây dựng các chuỗi giá trị gắn kết các hợp tác xã để nâng cao hiệu quả hoạt động của các mô hình kinh tế tập thể do thanh niên làm chủ.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Trong những năm qua, nhận thức được tầm quan trọng của phát triển kinh tế tập thể, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã có nhiều hoạt động thiết thực hỗ trợ thanh niên tham gia phát triển kinh tế, mô hình THT, HTX do thanh niên làm chủ ngày càng nhiều, quy mô và chất lượng của mô hình có nhiều chuyển biến. Đặc biệt, thông qua xây dựng THT, HTX thanh niên đã góp phần nâng cao nhận thức, trình độ sản xuất của thanh niên trong chăn nuôi, trồng trọt, phát triển kinh tế thuỷ sản, dịch vụ... thông qua các hoạt động nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho thanh niên, góp phần nâng cao uy tín của tổ chức Đoàn, tăng cường đoàn kết tập hợp thanh niên, tích cực tham gia vào quá trình phát triển nông nghiệp, nông thôn, tạo nền tảng cho công cuộc xây dựng nông thôn mới và phát triển kinh tế xã hội của mỗi địa phương.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm, lãnh chỉ đạo của Đảng đối với công tác thanh niên, và đặc biệt thông qua các chủ trương, chính sách nhằm tạo điều kiện phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của

đoàn viên, thanh niên cả nước tham gia tích cực phát triển kinh tế - xã hội nói chung và tham gia phát triển các mô hình THT, HTX nói riêng.

- Giao Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đảm nhận triển khai xây dựng các mô hình HTX kiểu mẫu tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long trên cơ sở phát huy được các thế mạnh sản xuất trong khu vực như: các THT, HTX sản xuất lúa gạo, THT, HTX cá tra; THT, HTX Cây ăn trái...

- Tạo điều kiện cho tổ chức Đoàn có được các cơ chế, chính sách ưu đãi đặc thù để hỗ trợ thành lập THT, HTX thanh niên về vốn, cơ sở vật chất, cây, con giống...

- Ưu tiên tạo điều kiện cho tổ chức Đoàn, Hội tham gia đảm nhận các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đặc biệt là trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp, nông thôn; từ đó tạo ra nguồn lực giúp tổ chức Đoàn phát huy được trí tuệ và sức trẻ của đoàn viên, thanh niên tham gia các mô hình THT, HTX thanh niên. Thông qua các mô hình này sẽ góp phần giải quyết nhu cầu việc làm, tăng thu nhập, cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho đoàn viên, thanh niên; đồng thời tăng cường đoàn kết tập hợp thanh niên và giáo dục lý tưởng cách mạng cho đoàn viên, thanh niên.

- Tiếp tục nhận được sự phối hợp của các Bộ, ngành chức năng trong việc đẩy mạnh phát triển các mô hình phát triển kinh tế tập thể trong thanh niên, tiếp tục hỗ trợ nguồn lực để Trung ương Đoàn triển khai các hoạt động phát triển kinh tế tập thể trong thanh niên.

Trên đây là báo cáo của Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh về kết quả tổng kết 20 năm thực hiện Nghị quyết số 13-NQ/TW ngày 18/3/2002 Hội nghị lần thứ 5, Ban Chấp hành Trung ương khóa IX.

TM. BAN BÍ THƯ TRUNG ƯƠNG ĐOÀN
BÍ THƯ

Nơi nhận:

- Bộ Kế hoạch và Đầu tư;
- Ban Bí thư TW Đoàn;
- Lưu VP, TNNT.

Ngô Văn Cương